

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Ack Herre Jesus, hör min röst: gör dig en bädd uti mitt bröst, uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro!

Ämnet för vår predikan är *Det stora ljuset*; och vi utgår från Jes 9:2:

Det folk som vandrar i mörkret ska se ett stort ljus, över dem som bor i dödsskuggans land ska ljuset stråla fram.

Det är säkert många som i dessa tider använt talesättet: "I stället för att förbanna mörkret: tänd ett ljus!" Det passar bra in på dagens textvers. Mörket är kompakt, men Gud tänder ett ljus, som övervinner mörkret. Innan vi ser hur Gud tänder ljuset måste vi säga några ord om mörkret.

Det stora mörkret

Vad var bakgrunden till Jesajas ord? Vilket folk vandrade i mörkret? Vi läser i v 1:

Men det ska inte vara nattsvart mörker där ångest nu råder. Förr i tiden lät han Sebulons och Naftalis land vara föraktat, men i kommande dagar ska han ge ära åt trakten längs havsvägen, landet på andra sidan Jordan, hedningarnas Galileen.

Jesaja uttalade den här profetian någon gång i slutet av 700-talet f Kr. År 722 hade Nordriket gått under, alltså de 10 nordliga stammarna av Israel, och folket hade förts till Assyrien och spritts ut och upphört att existera som folk. Sebulon och Naftali var två av de här stammarna i norr, i Galileen, som upplöstes.

Jesaja gör en skillnad mellan *förr i tiden*, ordagrant *under den första tiden*, och *i kommande dagar*, ordagrant *den sista tiden*, eller *den senare tiden*. Det här delar den tid som Jesaja betraktar i två skilda epoker. Vi talar om Gamla testamentets tid och Nya testamentets tid. Folket i den här trakten levde under GT:s tid i mörker och ångest, förtryckta av sina fiender. Men Jesaja får se hur samma folk ska få möta ett stort ljus och komma till ära. De ska få möta Messias, som rent fysiskt skulle gå omkring på deras vägar 700 år senare.

Jesaja ser det här ljuset. I vår Bibel står att det här folket ska se ett stort ljus. Men egentligen står det *har sett ett stort ljus*, för inför hans ögon har ljuset redan kommit, fast det skulle dröja 700 år tills det kom. Vi har svårt att förstå att profeten redan hade sett det. Därför översätts orden med futurum: *ska se*.

Många upplever också i dag ett stort mörker. Kanske det är allra mest dystert för dem som är satta att bestämma. De sitter i timtal och grubblar, men de vacklar i sina prognoser: hur ska den nya coronamutationen omikron börja bete sig hos oss? Hur ska den motas så att sjukvården klarar av situationen?

Samtidigt tilltar vapenskrålet. Det är långt från en yttre fred på vår jord. Jesu ord om att vi ska få höra krigslarm och rykten om krig blir allt mera verkliga.

Men det allra djupaste mörkret finns på ett annat plan. Det är det andliga mörkret som vårt land likt andra länder i den västliga kulturen råkat in i, när man övergett Herren och hans bud. Det har gått så långt att man inte ska citera Bibeln offentligt, inte sjunga psalmer i skolorna, inte fira Jesu födelsefest utan en familjefest med mat och dryck. Och man stiftar en rad med lagar som ger uttryck åt människans egen storhet och nya tänkande som går emot Guds förordningar.

Och just inför våra stora högtider kommer som på beställning artiklar i tidningarna av de lärde, som tror sig veta bättre än Gud och som hackar sönder Guds budskap i små stycken så att de flyger runt som spån. Och mörkrets makter har gott om tjänare som understöder och belackar Guds ord.

Undra på att ångesten breder ut sig, att allt fler får problem att orka se någon mening i tillvaron.

Men låt oss då lämna detta ångestfyllda tal om mörkret och se hur Gud har tänt ljus.

Gud tänder ljus

Så här på juldagens morgon betraktar vi en annan mörk plats där det plötsligt tändes ett himmelskt ljus. Några herdor vakade över sin fårhjord utanför Betlehem. Herdarna hörde till

det lägsta samhällsskiktet. De hade ingen om-
bonad tillvaro där ute i mörkret. Men Gud be-
stämde att de först av alla skulle få höra budet
om att Messias, Herren, var född och att han
låg lindad som ett nyfött barn i en krubba.
Guds Son skulle inte födas i något kungligt
palats i Jerusalem. Han skulle inte få en be-
kväm tillvaro och bli omskött av tjänstefolk.
Han skulle ödmjuka sig, han som var till i
gudsskepnad, han skulle bli den allra ringaste
bland människor. Han skulle själv ta sin bo-
ning i mörkret.

För att bestyrka sitt ord genom ängeln sände
Gud en hel armé av änglar som prisade Gud i
ett stort ljus. Tänk om vi kunde få se en video-
inspelning av den här händelsen! Ingen filma-
tisering kan fullt ut åskådliggöra hur en armé
av änglar kommer från himlen och lovsjunger
Gud. Vi kan bara föreställa oss vilken chock
det var för herdarna att se allt detta. Lukas be-
skriver det med orden *de blev mycket rädda*.

Men då får de höra lugnande ord: *var inte
rädda!* Och de får veta varför de får uppleva
det här:

*Jag bär bud till er om en stor glädje för hela
folket: I dag har en Frälsare fötts åt er i Da-
vids stad. Han är Messias, Herren.*

Jesaja hade talat om en stor glädje. Nu får
herdarna uppleva den glädjen, men inte bara
de, utan den är till för hela folket. Den som de
väntat på i århundraden hade nu kommit.
Messias var för judarna ett löftesrikt namn.
Han skulle frälsa sitt folk från deras fiender,
som Johannes Döparens far Sakarias sjöng,
och det var inte från deras jordiska fiender
utan deras andliga fiender (Luk 1:78):

*Så ska en soluppgång från höjden besöka
oss, för att lysa över dem som sitter i mör-
ker och dödsskugga och styra våra fötter in
på fridens väg.*

Den soluppgång som herdarna bevittnade var
inte en vanlig soluppgång, utan det var Guds
eviga ljus som lyste upp de mörka trakterna
för dem. Och det ljuset skulle nu komma, som
det heter i Joh 1:9:

*Det sanna ljuset, som ger ljus åt alla männi-
skor, skulle nu komma in i världen.*

Det är inga svårigheter att se vad Johannes
menar med detta ljus. I början av sitt evange-
lium förklarar Johannes att han var i begynnel-
sen, han var Ordet, och allt blev till genom
honom. v 4: *I honom var människornas ljus.* I
Joh 8:12 säger han: *Jag är världens ljus.*

Ljuset är alltså Jesus, och Jesus är Ordet. Or-
det var i begynnelsen. När Gud sa: Varde ljus,
då blev allt till som är till. Nu har ljuset kom-
mit på ett nytt sätt, när Ordet som var från
evighet kommer till jorden och blir människa i
barnet Jesus.

*Gud av Gud Fader,
ljus av ljusens källa.
Människosonen av Maria född.
Så Gud sin kärlek
för all världen visar.*

Undra på att det blev ljust där på Betlehems
ängar, när ett sådant under skedde! Undra på
att Gud sände stora arméer av änglar för att
utlysa undret och prisa honom.

*Lyssna, värld, till ängeln ord:
Gud har kommit till vår jord!*

Det här undret har Martin Luther fångat så fint
i sin julpsalm:

*Du Herre, som har allting gjort,
vars välde är så högt och stort,
du ligger nu på hö och strå.
Hur har du dig förnedrat så!*

Människor vänder sig till mörkret

Vi måste återvända till mörkret för en stund
och nämna om den andra sidan av budskapet.
Det framställs också av Johannes, 1:11:

*Han kom till det som var hans eget, och
hans egna tog inte emot honom.*

Tänk vilken tragedi, vilken smärta! Vi ser det
så tydligt hos kung Herodes. Han tålde inte att
någon skulle komma vid hans sida, någon
som han måste böja sig inför. Vi ser det när
Jesus har vuxit upp och träder fram i synago-
gan i sin hemstad Nasaret. Människorna tar
inte emot sanningen att en av dem är den sto-
ra kung Davids son, Messias, utan man ankla-
gar honom för att vara en hädare och driver ut
honom ur sin stad och vill rentav försöka döda

honom. Och till sist ser vi att judarnas ledare beslutar sig för att döda honom, och får romarna att genom Pilatus utfärda dödsdomen. Han skulle då genom att spikas upp på ett kors, den mest skymfliga död som människor kunnat tänka ut. Lägre kan man inte komma.

Ängelns budskap var: en glädje för hela folket. Inte bara för Israels folk, utan för alla människor runt om hela jorden. Joh 1:12:

Men åt alla som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt dem som tror på hans namn.

Så finns en delning mellan människor, samma sak som bland judarna. En del möter ljuset till evig salighet, en del vill inte ta emot ljuset utan vänder sig till mörkret. Det här uttrycker Paulus i 1 Kor 1:18:

Ordet om korset är en dårskap för dem som går förlorade, men för oss som blir frälsta är det en Guds kraft.

Världen kände honom inte. Inte heller i dag vill världen veta av honom. Hans ord är föraktat, i skolorna måste man vara försiktig att nämna hans namn. Man får inte läsa vad som helst i Bibeln, allra minst citera det offentligt.

Redan i morgon påminns vi om hur hård denna värld är, då den inte vill ta emot Jesus. Vi firar då minnet av den första martyren, Stefanus. Och så besannas Jesu ord: Har de hatat mig, ska de också hata er.

Tänd ett ljus!

Trots att de stora massorna inte bryr sig om det sanna ljuset är det vår uppgift att tända ljus, just det ljus som kan ge världen hopp i denna mörka tid. Jag vill lyfta fram tre sätt:

- 1) *Var nära Jesus*, krubbans barn, inte bara när det är jul och det känns behagligt, utan också i din vardag som följer efter jul, också när det känns motigt och svårt. När vi tänder en brasa i spisen söker vi oss närmare elden för att bli varma. Umgås flitigt med Guds ord, så att du får värme och kraft av det, för där är Jesus. Genom Ordet lär du känna Guds frälsningsplan genom tiderna och blir allt

starkare i Herren och i hans väldiga kraft. Läs Bibeln varje dag, lev i bönen med honom i livets alla förhållanden. Samlas hemma och be för varandra, för församlingen och för människor som kommer i vår väg, och sjung till Jesu ära. Och försumma inte gudstjänsterna där vi kommer samman och prisar Gud tillsammans och får ta emot hans kropp och blod till våra synders förlåtelse och för att stärka vårt andliga liv.

- 2) *Skäms inte för Jesus!* Tveka inte att bekänna din tro och böja dig för Jesus. Stå för Guds ord där det föraktas och motsägs. De vise männen som var rika och mäktiga skämdes inte att böja knä inför det oansenliga barnet Jesus.
- 3) *Gör din insats* för Guds rike där han ställer dig, också fast det gäller en anspråkslös uppgift. Herdarna hade ingen hög position i dåtidens samhälle, men de fick uppleva glädjen över det himmelska ljuset, men de trodde på Ordet och de fick böja knä inför det lilla oansenliga barnet. Sök inte efter finare, högre uppgifter där människor ger dig mera ära. Kanske vill Gud ge dig en synlig plats, men kom då ihåg att trohet mot Guds ord ger lidande och motstånd. Ha Jesus för ögonen, han som blev den ringaste av tjänare för att ge dig hopp och en framtid. Paulus skriver (1 Kor 1:27f): *Det som för världen var dåraktigt utvalde Gud för att förödmjuka de visa, och det som för världen var svagt utvalde Gud för att förödmjuka det starka, och det som för världen var obetydligt och föraktat och inte fanns till, det utvalde Gud för att tillintetgöra det som fanns till, för att ingen människa ska berömma sig inför Gud.*

Så får vi i dag gå till Betlehem, tillbe barnet i krubban och prisa Herren för att han tänt sitt ljus ibland oss och låter oss se det ljuset.

Bön: Dig, Jesus, har jag kär, min bäste vän du är. Du trösta kan mitt sinne, du barn av Davids hus, bliv i mitt hjärta inne, o härlighetens ljus! Låt ingen skilja mig, min konung, ifrån dig. Amen.